

міжнародної кооперації вітчизняних виробників фармацевтичної продукції із зарубіжними, зокрема з країн ЄС для обміну досвідом, технологіями та залучення інвестицій у розвиток; реалізація стратегій розвитку, які дозволять підвищити рівень конкурентоспроможності українських фармкомпаній в рамках інтенсифікації євроінтеграційних процесів; забезпечення інвестування вітчизняних виробників медпрепаратів у проведення НДДКР, що може призвести до кращої результативності діяльності, зменшення часу впровадження продукції фармацевтичної промисловості від етапу клінічних досліджень до створення кінцевого продукту; оптимізація логістичних ланцюгів постачання, виробництва та збуту фармацевтичної продукції; удосконалення системи ціноутворення відповідної внутрішнім і зовнішнім факторам функціонування фармацевтичних компаній; удосконалення маркетингової діяльності українських фармкомпаній, спрямованої на зменшення ризиків; прискорення процесу реалізації реформ у системі охорони здоров'я та впровадження європейських стандартів у фармацевтичній галузі.

Фармацевтичний ринок як Європейського Союзу, так і України динамічно розвивається. Структура українського ринку значно відрізняється від ринків розвинутих країн ЄС наявністю брендового створення лікарських препаратів, що впливає на ціну, сплачену кінцевим споживачем. Проте, українські підприємства мають великий потенціал для підвищення рівня фармацевтичної діяльності вітчизняних підприємств і, як результат, підвищення конкурентоспроможності при виході на європейський ринок. Головним завданням учасників фармацевтичного бізнесу на сьогодні є пошук та впровадження ефективних методів управління компаніями, а також стратегій для підвищення незалежної діяльності українського фармацевтичного ринку. Першочергового вирішення потребують такі проблеми, як впровадження новітніх технологій виробництва, приваблення інвестицій, покращення дослідницьких та експериментальних робіт для виготовлення медичних препаратів, удосконалення системи ціноутворення.

Література: 1. Котлер Ф. Основи маркетингу. – Новосибірськ: Наука. 1992. – 736 с. 2. Крушельницька О. В. Удосконалення системи управління витратами на реалізацію продукції на підприємствах /О. В. Крушельницька // Вісник ЖДТУ. – 2010.– № 1.– С. 125 – 129. 3. Мигурска О. Н. Формування дистриб'юторської системи збуту лікарських препаратів для фармацевтичного підприємства/ Щербак В.Г., О. Н. Мигурска // Збірник наукових статей “Економіка” – Випуск 86. – Харків: Видавництво ХДЕУ, 2005. – С. 828–834.

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ І ПОСЛУГ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Баранець О.О.

*Магістр Київського національного університету
технологій та дизайну*

Науковий керівник к.е.н., доц. Лісун Я.В.

Інтеграція в європейське співтовариство обумовлює формування дієвої політики щодо забезпечення якості продукції підприємств в напрямках впровадження сучасних методів управління якістю та діловою досконалістю, розроблення і впровадження систем управління якістю, екологічного управління, інших систем управління, принципів всеохоплюючого управління якістю, визнаних у Європі та в світі.

Управління якістю продукції – це безперервний та замкнутий цикл, який включає в себе декілька основних етапів: аналіз ринкового середовища, аналіз

теоретико–методологічної та практичної бази щодо управління якістю й створення та впровадження системи управління якістю продукції на довгострокову перспективу [1, 2].

Один з методів управління якістю – загальний менеджмент якості (Total Quality Management) часто вважають універсальним засобом для усіх організацій.

Спрямування та контролювання щодо якості охоплює розроблення політики в сфері якості, цілей у сфері якості, планування якості, контроль якості, забезпечення якості і поліпшення якості.

Головні завдання планування якості продукції на підприємстві:

- забезпечити максимальну відповідність властивостей продукції існуючим і перспективним потребам ринку;
- визначити оптимальні завдання щодо підвищення якості з точки зору ресурсного забезпечення і вимог споживачів;
- збільшити виробництво сертифікованої продукції;
- поліпшити окремі споживчі властивості продукції;
- своєчасно скоротити виробництво або зняти з виробництва неконкурентоспроможну продукцію;
- забезпечити додержання вимог стандартів, технічних умов та іншої нормативної документації;
- розробити і реалізувати конкретні заходи, які забезпечують досягнення даного рівня якості;
- збільшити економічну ефективність виробництва і реалізації продукції поліпшеної якості.

Індикаторами оцінювання системи управління якістю підприємства можуть виступати показники щодо наявності процесів, вимірювання та аналізу процесів і якості продукції.

Стосовно наявності процесів, показниками–індикаторами якості є:

- визначення діяльності кожного виробничого підрозділу як процесу;
- взаємозв'язок між підрозділами у вигляді процесів;
- наявність процесів усередині підрозділів;
- наявність «наскрізних» процесів виробництва.

Вимірювання та аналіз процесів передбачає встановлення реальних індикаторів та показників, які характеризують кожний процес (це стосується як процесів управління, так і процесів виробництва) з метою прогнозування, виконання та аналізу діяльності на підприємстві.

Що стосується якості продукції, то її потрібно аналізувати на всіх стадіях життєвого циклу: стадії визначення потреб потенційних споживачів щодо якості, стадії проектування, розробки, виготовлення, реалізації та стадії післяпродажного обслуговування.

Показниками якості продукції є, зокрема, характеристики її технічного рівня: експлуатаційні властивості, міцність, надійність, зовнішній вигляд, рівень технічного обслуговування, продуктивність [2]. Показники якості виготовлення продукції характеризують відповідність готового виробу вимогам нормативно–технічної документації, тобто стандартам, кресленням, специфікаціям.

Розвиток процесів інтеграції та глобалізації економіки обумовлює необхідність створення інтегрованих систем управління якістю продукції на вітчизняних підприємствах, які використовують взаємопов'язану систему стандартів і мають конкурентні переваги для забезпечення якості продукції.

Інтегрована система управління якістю продукції представляє собою соціально–економічну систему, яка об'єднує в собі взаємопов'язані підсистеми управління якістю, підґрунтям якої виступають методи вимірювання якості праці та принципи управління якістю продукції, які є базовими згідно міжнародних стандартів ISO 9000 [2].

Зокрема, першим і обов'язковим етапом є побудова, впровадження і сертифікація системи якості продукції ISO серії 9000 як основної організаційно–методичної бази для побудови інтегрованих систем управління якістю продукції. На другому етапі мають бути впроваджені системи екологічного менеджменту (ISO 14000) і системи професійної безпеки (OHSAS 18001), на третьому – системи соціальної відповідальності (SA 8000).

З точки зору формування якості праці необхідними для впровадження стають стандарти менеджменту соціальної відповідальності (SA 8000), який спрямований на покращення умов найму і здійснення трудової діяльності, дотримання етичних норм цивілізованого суспільства і управління персоналом; інвестицій в людей (BS IP), що передбачає підвищення якості управління організаційною структурою, поліпшення фінансових показників за рахунок використання інтелектуального капіталу.

Отже, питання якості набуває особливо важливого значення, коли метою є просування продукції на платоспроможні ринки, де рівень конкуренції найвищий.

Слід акцентувати увагу на тому, що активний розвиток процесів глобалізації вимагає зміни систем управління якістю, які існують на вітчизняних підприємствах. Одним з прогресивних напрямів таких змін є впровадження інтегрованих систем управління якістю, які відповідають вимогам декількох міжнародних стандартів на системи якості. На жаль, в українській практиці лише на провідних підприємствах розроблені, сертифіковані і функціонують інтегровані системи управління якістю продукції, хоча переваги їх впровадження очевидні.

Література: 1. Буряк Р.І. Менеджмент якості: забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств [Текст] : монографія / Р. І. Буряк. – К. : Аграр Медіа Груп, 2013. – 533 с. 2. Момот О. І. Можливості використання міжнародних стандартів для побудови інтегрованих систем менеджменту // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну: зб. наук. праць / О. І. Момот. – К., 2014. – № 5 (37). – С. 133–138.

СТРУКТУРНЕ МІСЦЕ БІЗНЕС–ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Крошук М.В.

*Магістр Київського національного університету
технологій та дизайну*

Наук. керівник к.е.н., доц. Ніфатова О.М.

В умовах ринкових відносин одним з інструментів ефективної діяльності бізнес–структур є реалізація обґрунтованого та адекватного бізнес–планування їх діяльності.

Генералізуючим аспектом проблем вітчизняних підприємств є невміння адаптуватись до вимог міжнародного ринку, а саме, у відсутності чіткого механізму планування та управління перспективним розвитком у комплексному форматі – бізнес–плані, якими буде використовуватись як інструментарій планових та управлінських дій. Такі недоліки призводять до відсутності у промислових підприємств чіткої магістралі діяльності у майбутньому, неможливості раціонального